

טבלה 4. היציאה של פרים לפי סיבות

פרטים	ב ר י ר ה				ליקויי פוריות	שונות	מחו	זקנו	ס"ה
	חלב	גוף	עטיו	ס"ה					
ס"ה ב־5 שנים	23	15	6	44	10	6	2	10	72
ממוצע שנתי	4.6	3.0	1.2	8.8	2.0	1.2	0.4	2.0	14.4
% מבין היוצאים	32.0	20.8	8.3	61.1	13.9	8.3	2.8	13.9	100

בממוצע ל־5 שנים היו 61% מהיציאה מחמת ברירה ו־39% יציאה הכרחית. היציאה מכלל הפרים שהיו בתחילת השנה היתה כדי 19.4%. מכאן שהיציאה ההכרחית היתה מדי שנה 7.6% ממספר הפרים בתחילת השנה (0.39 × 19.4).

8.8 פרים יצאו בממוצע ל־5 שנים מסיבות ברירה. מהם 4.6 פרים מחמת ברירה לחלב. זהו שיעור ברירה ארצי נמוך מאוד, וכתוצאה מזה

נאלצו האגודות במשך כל השנים להפיץ גם זירמה של פרים בדוקים מטיב בינוני. הפתרון יימצא רק בעתיד, וגם זה רק אם יתחילו לפעול מיד. יש להרבות ברכישת עגלים, והסיסמה בכל אגודה צריכה להיות: „רכישת עגל בכל חודש“.

בתשכ"ד היה „און“ קרוב מאוד ליעד זה, ואילו „השרות“ — רחוק מאוד.

ראובן ברענן

הקריה, 1 באוקטובר 1964.

הודעה לרופאים הווטרינאריים

ההתפרצות בעדר הבקר לבשר של קבוצת עמיעד ב־20.9.64, עליה הודענו בהודעה מס' 64/3, מוינה כטיפוס „0“ ועברה בצורה קלה, ללא התפשטות לעדר החלב או לעדרים אחרים.

ב־20.11.64 אובחן במכון הווטרינארי מקרה פה וטלפיים מטיפוס „אסיה 1“ בחומר שגלש לבדיקה מדיר בני־הבקר ומעדר החלב של קבוצת נוה־איתן שבעמק בית־שאן. חומר שנשלח לבדיקה מאותו מקום לפני כ־3 שבועות לא נמצא ראוי לבדיקה.

כל עדרי עמק בית־שאן חוסנו עם הופעת המקרים הראשונים של המחלה ועתה ממשיכים לחסן ביתר עדרי האיזור.

הוחל בחיסון העדרים בכל איזורי הארץ האחרים בתרכיבי שלושת הטיפוסים — „0“, „אסיה 1“, ו„אפריקה 1“.

בית־דגן, 20 בנובמבר 1964

ד"ר י. דפני

מנהל השירותים הווטרינאריים בשדה

הגבת פרות על דיאטילמטילבאסטרול (דאָס)

באוניברסיטת וויסקונסין (ארה"ב) נערך ניסוי כדי לברר השפעת הדאָס על צריכת מזון, גדילה ופוריות של עגלות מגזע הולשטיין. ל־13 עגלות הוסיפו מדי יום ביומו, למנה הרגילה, 10 מ"ג דאָס; תוספת זו ניתנה להן החל מגיל של 6 חודשים ועד 10 ימים לפני ההמלטה. מנת המזון שלהן גדלה בהדרגה עד שעמדה על 2 ק"ג מזון מרוכז, 6 ק"ג תחמיץ תירס, ושחת (מטיב בינוני) עד להשבעה. העגלות הורבעו או הורעו בגיל של 15 חודש.

תוצאות הניסוי היו כלהלן: בתקופה בת 280 יום, מגיל 6 חודשים עד 15 חודש, התבלטה צריכה מוגברת יותר של חומר יבש (מהמספוא הגס) בקבוצת הניסוי שקיבלה דאָס, אולם העליה הנוספת במשקל הגוף הסתכמה בס"ה ב־40 גרם ליום, ללא משמעות סטטיסטית; פירוש הדבר — פחיתה בנצילות המזון על ידי קבוצת דאָס כדי 5.8%. בתקופה שבין 15 חודש ל־24 חודש, שוב צרכה קבוצת דאָס כמויות גדולות יותר מהחומר היבש שבמספוא הגס, אולם גם הפעם לא התבלט יתרון בתוספת משקל, בעל משמעות סטטיסטית. מדידות גוף בגילים של 6, 12, 18 ו־24 חודש לא הוכיחו הבדלים של ממש לטובת קבוצת דאָס, אך העטינים בקבוצה זו היו מפותחים יותר. בכושר הגבת החלב לא היה הבדל בין שתי הקבוצות, והמסקנה הסופית מהניסוי היא שלתוספת ההורמונים לא היתה השפעה בעלת ערך ממשי.